

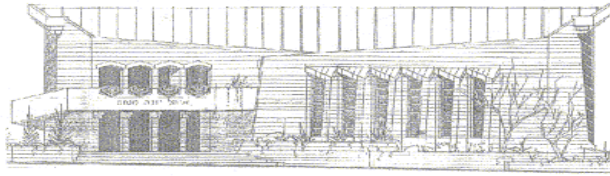
Ohel Yonah Menachem

Synagogue &
Community Center

Rabbi David Spector

דוא"ל:

vaad@ohelyonah.com

בית כנסת
ומרכז קהילתי

הרב דוד ספקטור

אתר אינטרנט:

www.ohelyonah.com

דרשה לשביעי של פסח תש"ע מאת הרב דוד אברהם ספקטור בנושא:

אֵל נֹחַ קִדְּשָׁךְ

חג שמח. אֵל נְשִׁיר מִשְׁחָה וְנִגְיָה יִשְׂרָאֵל. את שירת הים שרו משה וכל ישראל ביחד לעומת הכניסה לים שהיתה מלווה במחלוקת. יש רגעי חסד שכל העם מרגיש את ה"ביחד". נגמרה סופית גלות קשה של מאות שנים במצרים. המצרים טבעו בים ועכשיו הפנים קדימה לארץ ישראל. כולם שרים ביחד. יש חזון משותף (שמות טו, יג): נְחִיתָ בְּחֶסֶדְךָ עִם זֶה גְּאֻלְתָּ נְהַלְתָּ בְּעֶזְךָ אֵל נֹחַ קִדְּשָׁךְ. אכן זכינו בדורנו וחזרנו לנֹחַ קִדְּשָׁךְ. אין כמו החגים וחול המועד בארץ ישראל שניתן להרגיש את זה. טיילנו עם המשפחה בחול המועד בהרי אפרים יחד עם עמך ישראל, עלינו לירושלים ונכנסו לביה"כ החורבה וזכינו לראות איך הקב"ה בונה חורבת ירושלים כדברי הנביא ישעיהו (נא, ג): כִּי נָחַם ה' צִיּוֹן נָחַם כָּל חֲכָבֶתֶיהָ. מדהים לראות ב"חורבה" את ארון הקודש שכולו מעוטר בזהב שעולה ועולה וכמעט נוגע ברקיע. ואני נזכר בימים שהייתי נכנס לחורבה הזאת ויושב על אבניה וחולם על בנינה כבימי תפארתה. תִּבְאֵמוּ וְתִטְעֲמוּ בָּהֶר נִחְלָתְךָ מִכֹּחַ לְשִׁבְתְּךָ פְּעֻלָּתְךָ ה'. אנו יורדים עם המוני בית ישראל, עולי הרגל במדרגות הכותל וליד מנורת הזהב צופים על הר הבית ומצפים לבית הגדול והקדוש שיאחד את כל ישראל מְקִדְּשֵׁי אֲדָנֵי כֹנְנֵי יְדִינָה. האם כל זה חלום? כן זה חלום! (תהלים קכו, א). בְּשׁוּב ה' אֶת שִׁיבַת צִיּוֹן הֵייוּ כְּחֻלְמִים. ואנחנו חלק מהחלום הזה וכמה קשה לנו שלא ברגעי החסד של שירת הים, של עליה לרגל לשמור על החלום המתוק הזה. ביום יום נשחקים ומתחילים לראות הפגמים והחסרונות ומתחילים לומר ביקורת ולשון הרע על עם ישראל ועל ארץ ישראל ואפילו על ירושלים. גישה אחרת, גישה חיובית של לימוד זכות וראיית הטוב נלמד הפעם לא מהרב קוק אלא דווקא מרבה של העדה החרדית בזמנו, הרב יוסף חיים זוננפלד זצ"ל. אביו של דוד אשתי, ר' נח גד ווינטראפ זצ"ל היה מבאי ביתו והוא מספר (כתבי רנ"ג ווינטראפ ספר החן א', פני חן עמ' ו), ש"פעם ישבתי לפניו (לפני הרב יוסף חיים זוננפלד) והוא למד זכות על פושע ישראל אחד ואמר לי: צריכים ללמוד זכות עליהם. ואמרתי לו: אני איני מבין את רבינו. רבינו הוא הלוחם הגדול בעד היהדות והוא דווקא מלמד על כולם זכות!! ועוד אני שואל: איך יוכל ללמוד על הכל זכות אם אראה אחד אצל הכותל המערבי ביום הכיפורים שחל להיות בשבת הולך שלוב זרוע עם נערה חצי ערומה והוא הולך בגלוי ראש ואוכל דברים האסורים ואחר-כך מעשן. איך ילמוד עליו זכות? והשיב לו הרב חיים יוסף זוננפלד: שמע בני, גם יוסף חיים איננו טיפש כזה, אבל שמע. בכל עבירה לבד, שהיא עבירה אם עושה אותה בתוך ישראל, יש בזה חילול השם ועל חלול השם אין כפרה (אלא מיתה מכפרת) ואם אני יכול ללמוד עליו זכות אפילו רחוק הדבר מאד, מכל מקום אין חילול השם עוד ואם-כן נשאר רק עבירה. ובנדון דידן יש ללמוד עליו זכות מה שהוא הולך בגלוי הראש, אפשר יש לו חולי כזה וגם על האכילה והעישון אפשר שהוא מסוכן (שהוא חולה שיש בו סכנה, פיקוח נפש) ועל הנערה יוכל להיות שהיא מוליכו, שאינו רואה ואפילו הוא רואה אפשר ראשו עליו סגלגל (מסוחרר) וצריך מי שילוך אותו. אם כן החלול השם אין ויש לו כפרה. גם בספר "אם הבנים שמחה" (מהדורה מכון פרי הארץ תשמ"ג, עמ' שכד-שכו) של הקדוש הרב ישכר שלמה טייכטהל הי"ד שנכתב ובדפס בשנת תש"ג (1943), באמצע השואה ומתורגם לאנגלית ע"י חברנו הרב משה ליכטמן, הוא מביא עדות כתובה מהרב פישל זוסמן, מחותנו של הרב יוסף חיים זוננפלד, שהיה "מרגלא בפומיה (רגיל בפיו) לומר "וראה בטוב ירושלים" שלעולם צריך לראות רק את הטוב של ארץ ישראל. זאת אומרת הצד הטוב של ירושלים, להיזהר ח"ו לא להיות מרגל. המרגלים נענשו מפני שרנו על ארץ ישראל, בעת שלא היה שם שום יהודי, על אחת כמה וכמה עתה, שיש שם קיבוץ גדול מיהודים. ועל החלוצים שלא היו שומרי מצוות היה אומר: "גלוי של כל כך הרבה כח הקרבה וסבלנות למען עבודת האדמה! הרי הם מגלים בזה, בכל זאת חיבת הארץ כזו, שיש לצפות שכח חיבת הארץ יחזירם למוטב". ועוד אמר: "האדמה אשר הם עובדים בחיבה יתירה תחזיר אותם למוטב ותטהר לבבם." ומסופר עליו, "שהיה מוכיח את מי שמוציא שם רע, אפילו כל שהוא, על יושבי העיר הקדושה (ירושלים)". זה היה הרב יוסף חיים זוננפלד, רבה של העדה החרדית בירושלים. הלואי שרבים ילכו בדבר הזה בעקבותיו ויתרגלו תמיד ללמד זכות על כל ישראל. וזה נלמד גם משירת הים שברגע של אמת 'עמך כולם צדיקים' ו'אפילו עוברין שבמעיי אמן אמרו שירה על הים' (ברכות נ.). שנאמר (תהלים סח, כז) בְּמִקְהֵלוֹת בְּרָכּוֹ אֱלֹהִים, ה' מִמְּקוֹר יִשְׂרָאֵל. ונשאלת השאלה: האם לימוד הזכות הזה אומר, שאסור לומר ביקורת ובפרט ביקורת בונה? לא, זה מותר ולפעמים גם מצוה לומר ביקורת כדי לתקן את המציאות, אבל אחר-כך יש להעמיק את המבט ולדעת שיש לכל אדם נשמה טהורה ומצד זה יש ללמד עליו זכות ולעודד אותו לתקן את הטעון תיקון. ונסיים בדברי הרב קוק (אורות עמ' קמט) בזה: "האהבה הגדולה שאנו אוהבים את אומתנו, לא תסמא (תעוור) את עינינו מלבקר את כל מומיה, אבל הננו מוצאים את עצמיותה, גם אחרי הבקורת היותר חופשית, נקיה מכל מום, (כנאמר בשיר השירים) 'כולך יפה רעיתי ומום אין בך'."